

Phẩm 21: KHÔNG TƯỚNG (1)

Bấy giờ, Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, như vậy là Đại Bồ-tát không thoái chuyển này thành tựu công đức hy hữu rộng lớn vô lượng, vô biên không thể nghĩ bàn.

Phật dạy:

–Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy, đúng như ông nói! Vì sao? Vì Đại Bồ-tát này đã đạt được trí thù thắng vô lượng, vô biên không đồng với trí Thanh văn và Độc giác. Trụ trong trí này sẽ phát khởi bốn sự hiểu biết thông suốt thù thắng. Do bốn sự hiểu biết thông suốt thù thắng này, Trời, Người, A-tố-lạc ở thế gian không thể vãn nạn, khiến cho trí tuệ biện tài của Đại Bồ-tát này đi đến chỗ cùng tận.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, có thể trải qua hằng hà sa số kiếp để tuyên nói các tướng hành trạng của Đại Bồ-tát không thoái chuyển mà Thế Tôn đã nói. Nhờ tướng hành trạng mà Phật độ nói, chỉ rõ cho Đại Bồ-tát không thoái chuyển thành tựu vô lượng công đức thù thắng. Cúi xin Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác nói lại nghĩa lý sâu xa khiến cho các Bồ-tát an trụ trong đó có thể hành Bồ thí ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa mau được viên mãn; có thể tu hành pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh mau được viên mãn; có thể tu hành chân như cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn mau được viên mãn; có thể tu hành Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo mau được viên mãn; có thể tu hành bốn Niệm trụ cho đến tám chi Thánh đạo mau được viên mãn; có thể tu hành bốn Tịch lực, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc mau được viên mãn; có thể tu hành tám Giải thoát cho đến mười Biến xứ mau được viên mãn; có thể tu hành pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện mau được viên mãn; có thể làm cho sự tu hành các bậc của Đại Bồ-tát mau được viên mãn; có thể làm cho sự tu hành tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa mau viên mãn; có thể làm cho sự tu hành năm loại mắt, sáu phép thần thông mau viên mãn; có thể làm cho sự tu hành mười lực của Như Lai cho đến mười tám pháp Phật bất cộng mau viên

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

mãn; có thể làm cho sự tu hành đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả mau viên mãn; có thể làm cho sự tu hành ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp mau viên mãn; có thể làm cho sự tu hành pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả mau viên mãn; có thể làm cho sự tu hành trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng mau viên mãn.

Phật bảo:

–Thiện Hiện, lành thay, lành thay! Nay ông mới có thể vì các chúng Đại Bồ-tát thỉnh hỏi Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác về nghĩa lý sâu xa này, làm cho các Bồ-tát an trụ trong đó tu hành các công đức mau được viên mãn.

Thiện Hiện nên biết, nghĩa lý sâu xa ấy là không, vô tướng, vô nguyện, không tác, không sinh, không diệt, xa lìa sự ô nhiễm, Niết-bàn, chân như, pháp giới, pháp tánh, thật tế. Tất cả những pháp ấy là nghĩa lý sâu xa.

Thiện Hiện nên biết, tất cả những loại danh từ mang ý nghĩa sâu xa mà Như Lai đã nói đều để chỉ rõ nghĩa của Niết-bàn là nghĩa sâu xa.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Có phải chỉ có nghĩa Niết-bàn là sâu xa hay các pháp khác cũng là sâu xa?

Phật dạy:

–Thiện Hiện, tất cả các pháp khác cũng là sâu xa. Đó là sắc uẩn cho đến thức uẩn cũng là sâu xa. Nhãn xứ cho đến ý xứ cũng là sâu xa. Sắc xứ cho đến pháp xứ cũng là sâu xa. Nhãn giới cho đến ý giới cũng là sâu xa. Sắc giới cho đến pháp giới cũng là sâu xa. Nhãn thức giới cho đến ý thức giới cũng là sâu xa. Nhãn xúc cho đến ý xúc cũng là sâu xa. Các thọ do nhãn xúc làm duyên sinh ra cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sinh ra cũng là sâu xa. Địa giới cho đến thức giới cũng là sâu xa. Nhân duyên cho đến tăng thượng duyên cũng là sâu xa. Vô minh cho đến lão tử cũng là sâu xa. Bồ thí ba-la-mật-đa cho đến Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng là sâu xa. Pháp không bên trong cho đến pháp không không tánh tự tánh cũng là sâu xa. Chân như cho đến cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn cũng là sâu xa. Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo cũng là sâu xa. Bốn Niệm trụ cho đến tám chi Thánh đạo cũng là sâu xa. Bốn Tịch lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

cũng là sâu xa. Tám Giải thoát cho đến mười Biến xứ cũng là sâu xa. Pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện cũng là sâu xa. Bạc Tịnh quán cho đến bạc Như Lai cũng là sâu xa. Bạc Cực hỷ cho đến bạc Pháp vân cũng là sâu xa. Tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng là sâu xa. Năm loại mắt, sáu phép thần thông cũng là sâu xa. Mười lực của Như Lai cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng là sâu xa. Đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả cũng là sâu xa. Ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp cũng là sâu xa. Pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả cũng là sâu xa. Trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng cũng là sâu xa. Quả Dự lưu cho đến Độc giác Bồ-đề cũng là sâu xa. Tất cả hạnh của Đại Bồ-tát và quả vị Giác ngộ cao tột của Phật cũng là sâu xa.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Vì sao sắc uẩn cũng là sâu xa? Vì sao thọ, tưởng, hành, thức uẩn cũng là sâu xa? Nói rộng cho đến vì sao tất cả hạnh của Đại Bồ-tát cũng là sâu xa? Vì sao quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật cũng là sâu xa?

Phật bảo:

–Thiện Hiện, vì chân như sắc uẩn rất sâu xa nên sắc uẩn cũng là sâu xa. Chân như thọ, tưởng, hành, thức uẩn sâu xa nên thọ, tưởng, hành, thức uẩn cũng là sâu xa. Nói rộng cho đến chân như của tất cả hạnh Đại Bồ-tát sâu xa nên tất cả hạnh của Đại Bồ-tát cũng sâu xa. Chân như của quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật sâu xa nên quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật cũng sâu xa.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Vì sao chân như sắc uẩn sâu xa? Vì sao chân như thọ, tưởng, hành, thức uẩn sâu xa? Nói rộng cho đến vì sao chân như của tất cả hạnh Đại Bồ-tát sâu xa? Vì sao chân như của quả vị Giác ngộ cao tột của chư Phật sâu xa?

Phật bảo:

–Thiện Hiện, chân như sắc uẩn chẳng phải sắc uẩn, chẳng phải lìa sắc uẩn nên sâu xa. Chân như thọ, tưởng, hành, thức uẩn chẳng phải thọ, tưởng, hành, thức uẩn, chẳng phải lìa thọ, tưởng, hành, thức uẩn, cho nên sâu xa. Nói rộng cho đến chân như của tất cả hạnh Đại Bồ-tát chẳng phải tất cả hạnh của Đại Bồ-tát chẳng phải lìa tất cả

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

hạnh của Đại Bồ-tát nên sâu xa. Chân như của quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật tức chẳng phải quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật, chẳng phải lia quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật cho nên sâu xa.

Bấy giờ, Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, Thế Tôn dùng phương tiện nhiệm mầu kỳ đặc vì Đại Bồ-tát không thoái chuyển đem ví dụ khác về sắc uẩn để hiển bày Niết-bàn. Đem ví dụ khác về thọ, tưởng, hành, thức uẩn để hiển bày Niết-bàn. Nói rộng cho đến đem ví dụ khác về tất cả hạnh của Đại Bồ-tát để hiển bày Niết-bàn. Đem ví dụ khác về quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật để hiển bày Niết-bàn. Bạch Thế Tôn, thật kỳ lạ! Thế Tôn dùng phương tiện nhiệm mầu vì Đại Bồ-tát không thoái chuyển đem ví dụ khác về tất cả pháp thế gian hoặc pháp xuất thế gian, hoặc cộng pháp hoặc bất cộng pháp, hoặc pháp hữu lậu, hoặc pháp vô lậu, hoặc pháp hữu tránh hoặc pháp vô tránh, hoặc pháp hữu tội hoặc pháp vô tội, hoặc pháp hữu vi hoặc pháp vô vi để hiển bày Niết-bàn.

Phật bảo:

–Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy, đúng như ông nói! Thế Tôn đã dùng phương tiện nhiệm mầu kỳ đặc vì Đại Bồ-tát không thoái chuyển mà đem ví dụ khác về sắc uẩn để hiển bày Niết-bàn; đem ví dụ khác về thọ, tưởng, hành, thức uẩn để hiển bày Niết-bàn. Nói rộng cho đến đem ví dụ khác về tất cả hạnh của Đại Bồ-tát để hiển bày Niết-bàn; đem ví dụ khác về quả vị Giác ngộ cao tốt của chư Phật để hiển bày Niết-bàn. Thế Tôn đã dùng phương tiện nhiệm mầu kỳ đặc vì Đại Bồ-tát không thoái chuyển, đã đem ví dụ khác về tất cả pháp thế gian, hoặc pháp xuất thế gian, hoặc pháp cộng, hoặc pháp bất cộng, hoặc pháp hữu lậu, hoặc pháp vô lậu, hoặc pháp hữu tránh, hoặc pháp vô tránh, hoặc pháp hữu tội, hoặc pháp vô tội, hoặc pháp hữu vi, hoặc pháp vô vi để hiển rõ Niết-bàn.

Lại nữa Thiện Hiện, đối với nghĩa lý thâm sâu này, các Đại Bồ-tát nên dựa vào nghĩa lý tương ưng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa tư duy thật kỹ, so lường quan sát, nên nghĩ thế này: “Nay ta phải trụ như Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã dạy. Nay ta phải học như Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã nói.”

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Thiện Hiện nên biết, đối với nghĩa lý sâu xa này, Đại Bồ-tát nào có thể dựa vào lý thú tương ứng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, tư duy thật kỹ, quán sát cân lường, như Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã dạy mà trụ, như Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã thuyết mà học thì Đại Bồ-tát này do siêng năng tu học như vậy, do dựa vào Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, chỉ khởi lên một tâm niệm mà còn có thể lãnh thọ vô số, vô lượng, vô biên căn lành, vượt qua sinh tử luân hồi trong vô lượng kiếp, mau chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột, hưởng chi thường tu Bát-nhã ba-la-mật-đa không gián đoạn, thường trụ tác ý tương ứng Bồ-đề. Giống như người đam mê dục lạc cùng với thiếu nữ xinh đẹp yêu nhau, cùng nhau hò hẹn. Nhưng thiếu nữ ấy gặp trắc trở, không thể đến chỗ đã ước hẹn. Người này sốt ruột ngóng trông.

Thiện Hiện, ý ông nghĩ sao? Do đâu mà dục tâm người ấy phát sinh?

–Bạch Thế Tôn, do người nữ kia mà dục tâm người này phát sinh, đó là khởi lên ý nghĩ: “Vì sao người ấy chẳng đến đây để cùng nhau vui chơi hưởng lạc?”

–Thiện Hiện, ý ông nghĩ sao? Người ấy suốt ngày đêm đã khởi lên bao nhiêu dục niệm?

–Bạch Thế Tôn, suốt ngày đêm người này khởi lên rất nhiều dục niệm.

Phật bảo:

–Thiện Hiện, nếu Đại Bồ-tát dựa vào Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa khởi lên một niệm như Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã thuyết mà học thì đã vượt qua số kiếp sinh tử lưu chuyển nhiều như số dục niệm của người đam mê dục lạc trải qua một ngày đêm.

Thiện Hiện nên biết, Đại Bồ-tát này nương theo nghĩa lý sâu xa của Bát-nhã ba-la-mật-đa tư duy tu học giải thoát những lầm lỗi có thể làm trở ngại quả vị Giác ngộ cao tột. Thế nên Bồ-tát nương vào Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, tinh tấn tu học, mau chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột.

Thiện Hiện nên biết, nếu Đại Bồ-tát an trụ như Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa đã thuyết, trải qua một ngày đêm thì công đức đạt được mà có hình tướng thì hằng hà sa số thế giới ba lần ngàn của chư Phật cũng không thể chứa hết. Giả sử có các công đức khác nhiều

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

như cát sông hằng, đầy cả thế giới ba lần ngàn của chư Phật, đem so sánh với công đức này thì không bằng một phần trăm, không bằng một phần ngàn, không bằng một phần rất nhỏ.

